

PAU CASALS

Si l'«Asociació de Concerts» no tingués ja un historial que la fa digna de tots els respectes i de totes les lloances, amb el sol fet d'oferir-nos un concert de violoncel per en Pau Casals hauria ja conseguit un èxit exemplar.

Pau Casals... Són infinites les suggestions que evoca aquest nom màgic. En el repertori apologètic, esgotariem tots els adjectius. La crítica, amb ell, no te altra feina que escriure aquesta paraula definitiva: **INSUPERABLE**. No es la crítica, però, ço que ens interessa en parlar de Pau Casals, car per aquest artista genial tot intent de crítica devé superfluu. Voldriem, més aviat, parlar del nostre goig d'oïr-lo, de l'esclat de la nostra sensibilitat que ha provocat amb les seves superbes execussions, del mèrit més alt que assoleix en fer assequible aquest art diví de la música a les sensibilitats menys preparades. Sens dubte que l'art meravellós de Pau Casals reïx a costa d'un prodigi de tècnica; però nosaltres, gens preparats per a copçar les subtileses d'aquesta tècnica, ens sentim corpresos per l'harmonia, el sentiment, la serenitat, la claredat, que flueixen del llenguatge universal que en Casals ens va parlant, un llenguatge d'amor i de sublimitat que agermana totes les ànimes.

No son les mans, encara que siguin aptes per a totes les habilitats, les que poden provocar aquest esclat de la nostra sensibilitat. Es que aquelles mans obeeixen a la força interior de l'artista, i es l'ànima del artista la que se'ns entrega, en espiritual

comunió, en mig d'aquells sons. Noteu, si no, com en Casals, en apretar l'arquet i fixar els dits, s'abstreu, s'acluca, es concentra, es fon i's converteix en pura substància espiritual. Certament, sols la força de les ànimes es capaç de realitzar la maravella de l'art de Pau Casals. No'ns quedaria, si no, altre recurs que creure amb la magia o amb l'art de bruixeria. Creuriem, aleshores, que Pau Casals ha fet pactes amb totes les divinitats, i aquestes, per a cada concert, li presten un chor d'angels, que s'acurruquen dintre el ventre del violoncel, i que son els angels els que regalen les nostres orelles amb la divina harmonia d'aquelles vibracions.

Si en Pau Casals no se'ns presentés amb la forma natural de l'home, sense aditaments que desfigurin el seu rostre d'abad intel·ligent, creuriem, certament, que el seu art es quelcom de sobrenatural. Ens inclinaria a creure-ho, també, el fet de que sigui ell el primer en gaudir de la maravella del seu art. Com si s'escoltes per primera vegada, s'acosta al violoncel amb una lleugera contracció, i tota la seva expressió física delata el seu afany de copçar en primer terme les vibracions que'l chor d'angels van llençant, dòcils al joc d'aquells dits que s'entrenen prodigant al violoncel les més voluptuoses caricies.

Oïnt a Pau Casals, el cor s'omplena de la més grata sensació de benestar. I en el saboreig d'aquest goig inefable el pensament freturava per fugir pels viarany més absurdes. Seria curiós d'intentar seguir-lo.

No fora estrany que Pau Casals, amb la col·laboració del seu violoncel, pogués posar la pau al món. Cert que la vida te caires desagradables; hi ha misèries, hi ha injustícies, hi ha maldats. Però si en mig d'això es pot donar el prodigi d'aquest violoncel meravellós, es que existeix per damunt de tot una suprema harmonia que ens pot unir. Pau Casals es el sacerdot d'aquesta harmonia, i a cada accent del seu violoncel ens sentim més bons, més nobles, més generosos, més aptes per a practicar el gran ideal de l'amor universal. I si aquesta vida tan complexa i tan dura, pogués arribar a resoldre's en aquesta suprema harmonia que hom pressent escoltant a Pau Casals? Quan menys, aquest presentiment, aquest gaudi inefable que ens fa un moment feliços, es ja una agradable compensació als afanys de cada dia. O és que aquest fluir i refluir de gaudis i dolors es ja la suprema harmonia, l'equilibri necessari...?

Es una falaguera esperança el poguer constatar que, malgrat de les apariències, en l'art de Pau Casals no hi ha res de magia ni de bruixeria. Es una demostració de les enormes possibilitats de l'home, quan per damunt de l'acció mecànica del cos hi alena el buf immortal de l'ànima.

Com a home que no ha tingut tractes amb la divinitat ni pactes amb el diable, la seva glòria ha sigut assolida en lluita constant amb totes les adversitats. I en plena dominació de l'èxit, s'abisma al fons de les nostres inquietuds i de les nostres quime-

res, i per tal de contribuir a la nostra ascensió vers una nova vida, regala al poble, per medi d'una «Associació obrera de Concerts», el prestigi del seu art altíssim. No hi ha dubte que aquest art tindrà una influència benefactora en arribar al cor del poble. Deixeu que els qui treballen i sofreixen escoltin els concerts de Pau Casals, i els sofriments es resoldran en meditació, en esforç serè, en ideal de superació. El sofriment, si ve neutralitzat per aquest tònic poderós de l'art, no's resoldrà mai en rancúnies, ni en set de venjances, ni en maldats. Perque Pau Casals reproduceix, en mig de la nostra civilització pretenciosa, el mite d'Orfeu. No domestica les feres, però destrueix els últims vestigis feréstecs de les nostres multituds i les converteix en exèrcits de pau, de progrés i d'amor.

* * *

Com a reusencs, sentim un llegítim orgull de que en nostra ciutat hagi estat possible aquesta gran manifestació artística; com aimants de l'art, sentim un goig profund d'haver pogut fruir l'art meravellós de Pau Casals. Tot això ha estat possible gràcies a l'existència de la benemèrita «Associació de Concerts», que tant es desvetlla per enlairar la cultura musical dels nostres ciutadans.

Amb motiu del faust aconteixement del Concert Pau Casals, vagi la nostra cordial felicitació, i tant de bó serveixi d'estímul per a perseverar en tasca tan lloable.

A. MARTI BAIGES

